

SİVİL TOPLUMUN ROLÜ

GRETA için önemli bir bilgi kaynağı da sivil toplum kuruluşlarıdır. GRETA değerlendirme ziyaretleri sırasında insan ticaretine karşı eylemlerle ilgili STK'lar ve diğer sivil toplum temsilcileriyle (örneğin sendikalar, barolar, akademisyenler) toplantılar yapar. GRETA soru listesinden oluşan anketini veya diğer bilgi talebini, güvenilir bilgi kaynaklarına erişimi olan ve bu bilgileri yerine göre doğrulama yeteneğine sahip STK'lara ve sivil toplum temsilcilerine yöneltebilir.

GRETA RAPORLARI

GRETA'nın ülke değerlendirme raporlarında her bir ülkedeki insan ticaretiyle mücadeleyle ilişkin eylemlerle ilgili durumun bir analizi ve sözleşmenin uygulanmasının nasıl güçlendirilebileceğine dair öneriler yer alır. Söz konusu raporlar bir işbirliği anlayışıyla kaleme alınır ve amaçları ilgili ülkelere bu yöndeki çabalarında yardımcı olmaktır.

GRETA değerlendirme taslak raporlarını genel toplantısında inceler. Taslak raporlar daha sonra görüşleri alınmak üzere ilgili ülkelere gönderilir. GRETA bu görüşleri nihai raporu hazırlarken göz önüne alır. Nihai rapor yetkili makamlara gönderilerek, ilgili makamlardan varsa son görüşlerini göndermeleri istenir. GRETA'nın raporu, ülke yetkili makamlarının varsa son görüşleriyle birlikte kamuya açıklanır.

SÖZLEŞMEYE TARAF OLAN ÜLKE TEMSİLCİLERİ KOMİTESİ

İzleme mekanizmasının ikinci temel direği olan Sözleşmeye Taraf olan Ülke Temsilcileri Komitesi, Sözleşmeyi parlamentolarında onaylamış olan ülkelerin ulusal temsilcilerinden oluşur. GRETA'nın raporlarına dayalı olarak Sözleşmeye Taraf olan Ülke Temsilcileri Komitesi, GRETA'nın bulgularını uygulamak üzere alınması gereken tedbirlerle ilgili olarak münferit ülkelere yönelik tavsiye kararları alabilir.

İZLEMEDEN SONRA UYGULAMANIN DESTEKLENMESİ

İnsan Ticaretine Karşı Eyleme ilişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi uyarınca gerçekleştirilen izleme faaliyetlerinin üç ayrı yararı bulunmaktadır:

- sözleşmenin gerektirdiği çok kapsamlı yükümlülüklerle uyumu değerlendirir ve teşvik eder;
- bu alanda engellerin nasıl aşılabileceği konusunda her ülkenin durumuna uygun yol gösterici önerilerde bulunur ve,
- Bilginin ve iyi uygulamaların paylaşılabilmesi ve bu yöndeki yeni eğilimler konusunda uluslararası topluluğun dikkatlerinin çekilebileceği bir uluslararası işbirliği platformu oluşturarak sorunların engellenmesi ve ele alınması için ortak girişimleri harekete geçirir.

Bu izleme çalışmalarının sonuçları internette mevcut olup insan ticaretiyle mücadelede yer alan tüm unsurlar için bir başvuru kaynağı haline gelmiştir. Avrupa Konseyi aynı zamanda üye ülke hükümetlerini, Sözleşmenin uygulanması konusunda ve izleme süreci sonucunda oluşturduğu tavsiyeleriyle destekler.

İletişim ve ilave bilgiler için aşağıdaki adrese başvurabilirsiniz

İnsan Ticaretine Karşı Eyleme ilişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi Sekreterliği
(GRETA and Committee of the Parties)
Avrupa Konseyi / Council of Europe
F-67075 Strasbourg Cedex
Fransa / France
Eposta / E-mail: Trafficking@coe.int
www.coe.int/trafficking

İnsan Ticaretine karşı Avrupa Konseyi Sözleşmesi

İzleme Mekanizması

SÖZLEŞMENİN AMAÇLARI NELERDİR?

Şubat 2008'de yürürlüğe giren İnsan Ticaretine Karşı Eyleme ilişkin Avrupa Konseyi sözleşmesi insan ticaretini önlemeyi, mağdurlarını korumayı ve insan ticareti yapanlar hakkında adli kovuşturma yapılmasını sağlamayı amaçlar. Sözleşme (ister ulusal düzeyde, ister sınır ötesi kapsamda olsun, ister organize suçla bağlantılı olsun veya olmasın) tüm insan ticaretini ve insan ticaretinin tüm mağdurlarının (kadın, erkek ve çocuklar) yanı sıra her tür istismarı da kapsar. Sözleşmede aynı zamanda sivil toplumla ortaklığı ve uluslararası işbirliğini yaygınlaştırmaya yönelik tedbirler de yer alır.

Sözleşmenin ana katma değeri insan haklarına ve mağdurların korunmasına odaklanmasıdır. Sözleşmede insan ticareti bir insan hakları ihlali ve insan onuruna ve kişilik bütünlüğüne bir hakaret olarak tanımlanmaktadır. Bu da insan ticaretini önlemeye, mağdurları korumaya ve insan ticareti vakalarını etkin bir biçimde araştırmaya yönelik eyleme geçmemeleri halinde, ulusal makamların sorumlu tutulacağı anlamına gelmektedir.

İnsan ticareti dünya çapında bir olay olup sınır tanımamaktadır. İşte bu nedenle de, söz konusu sözleşme tüm dünya ülkeleri için geçerli ve anlamlı olup, bu ülkelerin tümüne açıktır.

SÖZLEŞMENİN UYGULANMASI NASIL İZLENMEKTEDİR?

Sözleşmede, sözleşme hükümlerinin ne derecede iyi uygulandığını değerlendirmek üzere bağımsız bir izleme mekanizması oluşturulmuştur. Sözleşmenin temel güçlü yanlarından biri olarak değerlendirilen bu izleme mekanizması iki temel direk üzerine inşa edilmiştir. Bunlar kısaca GRETA olarak bilinen, İnsan Ticaretine Karşı Eyleme ilişkin Uzmanlar Grubu ve Sözleşmeye Taraf olan Ülke Temsilcileri Komitesidir.

GRETA nedir?

İnsan Ticaretine Karşı Eyleme ilişkin Uzmanlar Grubu, yani GRETA, sözleşmeyi onaylamış olan ülkelerde sözleşmenin uygulanmasını değerlendirmeden sorumludur. GRETA sözleşmeye imza koyan ülkelere gelen 15 bağımsız ve tarafsız uzmandan oluşur. Uzmanlar çok çeşitli alanlardan gelirler (hukukçular, kolluk kuvvetleri yetkilileri, psikologlar, doktorlar, sivil toplum temsilcileri vb.) ve sözleşmenin kapsadığı alanlardaki profesyonel deneyimlerine göre seçilirler. GRETA üyelerinin görev süresi dört yıl olup bu süre bir defalığına yenilenebilir.

GRETA izleme görevini nasıl yapar?

GRETA'nın izleme faaliyetleri turlar halinde gerçekleştirilir. Her turun başında GRETA izlenecek sözleşme maddelerini tanımlar ve değerlendirmeyi gerçekleştirecek en uygun yöntemi belirler.

GRETA izleme çalışmalarını sürdürürken bilgi toplama amacıyla çeşitli yöntemlere baş vurur. İlk adım olarak, değerlendirmeye tabi olan ülke yetkililerine bir soru listesi gönderir. Sorulara verilen cevaplar GRETA tarafından analiz edilir ve gerek duyulduğunda verilen cevabı daha çok netliğe kavuşturma amacıyla GRETA ilave bilgi isteyebilir.

GRETA soru listesi göndermenin yanı sıra ilgili ülkeyi ziyaret de eder. Bu ziyaretler hükümet yetkilileriyle, polis memurlarıyla, savcılarla, milletvekilleriyle ve diğer ilgili paydaşlarla ayrıntılı görüşmeler yapılmasını mümkün kılar.

Değerlendirme ziyaretleri aynı zamanda GRETA'nın insan ticareti mağdurlarına yardımcı olan tesisleri ziyaret etmelerine de olanak sağlar. Bu şekilde GRETA kamu kuruluşlarının veya STK'ların yönettiği insan ticareti mağdurlarına mahsus kriz merkezleri veya barınakları, düzensiz göçmenlerin veya iltica başvurusunda bulunanların kaldığı merkezler, sınır geçiş noktaları veya hastaneleri ziyaret etmeyi talep edebilir. Bu ziyaretler sayesinde sözleşmenin uygulanmasına yönelik olarak alınan tedbirlerin etkinliği kontrol edilebilir.

